

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE
ÎN EDUCAȚIE**

**EXAMENUL NAȚIONAL
PENTRU DEFINITIVARE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

PROGRAMA

PENTRU

ECONOMIC, ADMINISTRATIV, POȘTĂ

PROFESORI

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Programa pentru examenul național pentru definitivare în învățământul preuniversitar reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactice/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Profesorul de discipline tehnologice trebuie să demonstreze o serie de competențe pe plan profesional (al specialității), pe plan didactic și social. Candidatul care dorește să obțină, prin examenul național pentru definitivare în învățământul preuniversitar, titlul de profesor cu drept de practică în învățământul preuniversitar va trebui să dovedească, în cursul evaluării, atât nivelul atingerii competențelor vizate, cât și capacitatea sa de a asigura funcțional interdependența acestora.

Astfel, examenul național pentru definitivare în învățământul preuniversitar vizează evaluarea atingerii unui nivel corespunzător al pregătirii teoretice de specialitate, al abilității de construire a unui demers didactic creativ, diferențiat, adaptat atât specificului disciplinelor tehnologice, cât și particularităților diferitelor forme de învățământ, profiluri și specializări. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice și cu profilul absolventului de învățământ superior, care urmează să fie încadrat în învățământul preuniversitar. Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ superior, urmărind, în principal:

- cunoașterea conținuturilor științifice fundamentale și a tendințelor în evoluția disciplinelor tehnologice, a metodicii disciplinei, precum și a didacticii generale;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice pentru disciplinele tehnologice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

În elaborarea programei au fost aplicate diferite criterii de selectare a conținuturilor, cum ar fi: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socio-culturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

B. COMPETENȚELE PROFESORULUI DE DISCIPLINE TEHNOLOGICE

Programa pentru examenul național pentru definitivare în învățământul preuniversitar la discipline tehnologice permite, prin structura sa, evaluarea competențelor candidaților, din perspectiva cunoașterii și aplicării creative și moderne a conținuturilor științifice, precum și a utilizării adecvate a noțiunilor de didactică a disciplinelor tehnologice în demersul complex de predare - învățare - evaluare.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor pentru proiectarea demersului didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor tehnologice;
- Proiectarea demersurilor didactice adaptate nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei, în conformitate cu standardele de pregătire profesională și curriculumul în vigoare;
- Proiectarea demersurilor didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi;
- Utilizarea diferitelor forme de organizare a instruirii în conformitate cu demersul didactic proiectat;

- Proiectarea și realizarea procesului de predare-învățare-evaluare având la bază centrarea activității pe elev și formarea rezultatelor învățării precizate în standardele de pregătire profesională;
- Selectarea și aplicarea unor metode și instrumente de evaluare adecvate obiectivelor evaluării și/sau rezultatelor învățării vizate;

C. TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA DE SPECIALITATE

CONTABILITATE

1. **Ecuția fundamentală a contabilității și ecuația rezultatului economic.** Identificarea elementelor componente (active, capitaluri proprii, datorii, venituri și cheltuieli).
2. **Documentele contabile** - definiție, importanță, structură, reguli de completare, verificare, păstrare, arhivare.
3. **Situațiile financiare anuale:** bilanțul și contul de profit și pierdere - definiție, structură, mod de întocmire; ecuațiile de modificare a situațiilor financiare.
4. **Evaluarea în contabilitate:** momentele evaluării și criteriile de recunoaștere în contabilitate.
5. **Contul și sistemul de conturi** (necesitate, conținut economic, funcții, structură și formă, reguli de funcționare, dublă înregistrare și corespondența conturilor, analiza contabilă, formula și articolul contabil).
6. **Contabilitatea evenimentelor și tranzacțiilor:**
 - 6.1. Contabilitatea activelor imobilizate (definiții, delimitări, recunoaștere și de recunoaștere, sistemul de conturi, evaluarea inițială, evaluarea după recunoaștere, evaluarea cu ocazia cedării și scoaterii din evidență, tratamente contabile și cerințe de prezentări de informații).
 - 6.2. Contabilitatea activelor circulante (definiții, delimitări, recunoaștere și de recunoaștere, sistemul de conturi, evaluarea inițială, evaluarea după recunoaștere, evaluarea la ieșire, tratamente contabile și cerințe de prezentări de informații).
 - 6.3. Contabilitatea terților și a subvențiilor pentru investiții (definiții, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea decontărilor cu clienții, furnizorii, asigurările și protecția socială, bugetul statului și fondurile speciale, debitorii și creditorii diverși, contabilitatea decontărilor în cadrul grupului, în cadrul unității și a operațiilor de participație, contabilitatea datoriilor financiare pe termen scurt, ajustările pentru deprecierea creanțelor, contabilitatea cheltuielilor și a veniturilor în avans, contabilitatea subvențiilor pentru investiții).
 - 6.4. Contabilitatea capitalurilor (definiții, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea capitalului social, contabilitatea primelor și rezervelor, contabilitatea rezultatului reportat și a rezultatului exercițiului, inclusiv corectarea erorilor contabile, repartizarea profitului, contabilitatea datoriilor financiare pe termen lung, contabilitatea provizioanelor).
 - 6.5. Contabilitatea veniturilor și cheltuielilor (recunoaștere, sistemul de conturi, tratamente contabile).
7. **Lucrările contabile de închidere a exercițiului financiar.** Întocmirea și prezentarea situațiilor financiare anuale. Delimitarea lucrărilor de închidere a exercițiului.
 - 7.1. Balanța conturilor înainte de inventariere. Noțiuni, importanță, funcții, clasificare, întocmire, identificare erori.
 - 7.2. Inventarierea patrimoniului (constatarea și descrierea elementelor inventariate; metode de estimare a valorii de inventar). Contabilitatea regularizărilor privind plusurile și minusurile de inventar; amortizările și provizioanele, cheltuielile și veniturile înregistrate în avans;
 - 7.3. Redactarea situațiilor financiare. Situațiile financiare consolidate. Analiza bilanțului și a contului de rezultate (soldurile intermediare de gestiune, capacitatea de autofinanțare); bilanțul (bilanțul funcțional, fondul de rulment net global și nevoia de fond de rulment). Analiza fluxurilor de trezorerie (situația fluxurilor de trezorerie). Calculul și analiza principalilor indicatori economico-financiar (de lichiditate, de risc, de gestiune, de profitabilitate, rezultatul pe acțiune).

FINANȚE

1. **Finanțe - caracterizare generală** - definiții, sferă de cuprindere, funcții. Sistemul financiar.
2. **Sistemul cheltuielilor publice.** Definiție, clasificare. Indicatori de apreciere.
3. **Sistemul veniturilor publice.** Definiție, clasificare. Indicatori de apreciere.
4. **Sistemul bugetar.** Componente, caracteristici, principii bugetare. Procesul bugetar în România
5. **Impozite.** Definiție, rol, clasificare. Elementele impozitului, așezare și percepere. Principii ale impunerii.
6. **Impozitele directe în România.** Definiție, caracteristici, tipuri.
7. **Impozitele indirecte în România.** Definiție, caracteristici, tipuri.
8. **Asigurări - caracterizare generală.** Definiție, elemente, tipuri de asigurări.
9. **Surse de finanțare a activității întreprinderii.**
10. **Conceptul de control financiar:** Obiectul, rolul și funcțiile controlului financiar; Formele controlului financiar (control anticipat, operativ- curent, ulterior); Procedeele de control financiar (studiul general prealabil, controlul documentar – contabil, controlul faptic, controlul total sau prin sondaj).

MANAGEMENT

1. **Problematika generală a managementului.** Definiția conceptului de management. Managerii – specialiștii care realizează activitatea de management în organizații.
2. **Cultura organizațională și etica afacerilor** Conținutul și elementele culturii organizaționale. Etica afacerilor.
3. **Misiunea, obiectivele și strategiile unei organizații** Mediul extern al firmei. Misiunea și obiectivele firmei. Strategiile firmei și implementarea acestora. Planificarea strategică a organizației, instrument de concretizare a misiunii, obiectivelor și strategiilor.
4. **Sistemul decizional al firmei** Conceptul de decizie managerială. Situații decizionale și tipuri de decizii. Structura procesului decizional.
5. **Organizarea și structurile organizatorice de management** Organizarea ca proces de diviziune a muncii. Conținutul structurii organizatorice. Elaborarea structurii organizatorice. Tipuri de structuri organizatorice.
6. **Activitățile ale managementului resurselor umane** Planificarea resurselor umane. Asigurarea cu resurse umane. Menținerea și dezvoltarea resurselor umane. Conceptul de motivație în muncă.
7. **Leadership** Conceptul de leadership și factorii de influență. Poziționarea liderului în raport cu grupul și membrii grupului.
8. **Comunicarea managerială și sistemul informațional în management** Informațiile și managementul. Comunicarea managerială. Sisteme informaționale de management (conținut și structură, sisteme informaționale operaționale, sisteme informaționale de management).
9. **Managementul conflictelor** Definiția conceptului de conflict. Principalele tipuri de conflicte și cauzele apariției acestora. Evoluția conflictelor. Modele de conflict inter-grupuri. Metode de soluționare a conflictelor.

BIBLIOGRAFIE**CONTABILITATE**

1. Bâtcă-Dumitru C.G., Sahlian D. N., Irimescu A.M.- Contabilitate și raportare financiară, Ediția a V-a, revizuită Editura C.E.C.C.A.R., București, 2023
2. Dorin V.B. Negoianu N., Brumar C., Manole M., Bazele contabilității, clasa a IX-a, Editura CD PRES, 2016
3. Lungu C., Caraiani C., Dascălu C., Introducere în contabilitate, Editura ASE, București, 2013
4. Munteanu V.(coord.); Niculae M., Ibănișteanu D., Gheorghe C., Bazele contabilitatii, Ed. a 6-a rev. si ad., Editura Universitară, București, 2020
5. Popan, M, Bazele contabilității, Modulul I, Clasa a IX-a, Editura Oscar Print, București, 2016
6. Ristea M. (coordonator), Contabilitatea societăților comerciale, Editura Universitara, Bucuresti, 2009
7. Săcărin M., Bunea Ș., Guinea F.A., Contabilitate financiară în conformitate cu reglementările europene : vol. 1, Editura ASE, Bucuresti, 2021
8. *** Legea contabilității nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare;
9. *** Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementarilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situații financiare anuale consolidate
10. ORDIN Nr. 4268/2022 din 15 decembrie 2022 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor, precum și pentru reglementarea unor aspecte contabile
- 11.*** Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 704 din 20 octombrie 2009
12. *** Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2634/2015 din 5 noiembrie 2015 privind documentele financiar-contabile, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 910 din 09 decembrie 2015.

FINANȚE

1. Capotă, V., Dinescu M.N, Chiac T., Dincă A., Menegatos V., Uglean G., Finanțarea afacerii, Editura Akademos Art, 2007
2. Ionescu, R., Asigurări și reasigurări, Ed. a 2-a, îmbunătățită și adăug., București, Editura Universitară, 2020
3. Moșteanu N. R., Finanțe publice, Editura Universitară, București, 2011
4. Pătrașcu D., Georgescu R., Necula A., Popescu L., Oancea E., Ilie S.C., Finanțarea afacerii, Editura Oscar Print, 2007
5. Slusariuc G.C., Control financiar și control de gestiune, Editura Universitas, Petroșani, 2019
6. Ungureanu M.A., Nedelescu M.D., Ungureanu M.D., Finanțe, Editura Universitară, București, 2018
7. *** Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice publicată în M.O. nr . 597/2002 cu toate modificările și completările ulterioare
8. *** Legea nr. 273/ 2006 privind finanțele publice locale publicată în M.O. nr. 618/2006 cu toate modificările și completările ulterioare
9. ***Legea nr. 227 din 8 septembrie 2015, privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare
10. *** Legile anuale ale bugetului

MANAGEMENT

1. Dorin, V.B., Administrarea firmei, Clasa a XI-a, Editura CD Press, 2020;
2. Dorin VB., Manole M., Negoianu N., Brumar C., Economia întreprinderii, Clasa a IX-a, Editura CD Press, 2016
3. Ilie, S.C., Georgescu R, Planificare operațională, clasa a XI-a, Editura Oscar Print, 2006
4. Ilie, S.C., Georgescu R, Organizarea resurselor umane, clasa a XI-a, Editura Oscar Print, 2006
5. Capotă V, Dinescu M.N, Paraschiv D, Planificare operațională, clasa a XI-a, Editura Akademos Art 2006
6. Lefter, V., Managementul resurselor umane, Ed. Economică, București, 2008
7. Nedelea, S.- Managementul organizației, Editura ASE, București, 2008;
8. Nicolescu, O., Verboncu, I., Managementul organizației, Editura Economică, București, 2007;
9. Pârvu F., Stănescu A., Lungu A., Management, Editura ASE, București, 2011;
10. Popescu D., Managementul general al firmei, Editura ASE, București, 2010;
11. *** Alte publicații, manuale și auxiliare curriculare în vigoare, aprobate de Ministerul Educației.

D. TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU DIDACTICA GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR TEHNOLOGICE

a. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Conceptul de curriculum. Tipologie. Curriculum în dezvoltare locală. Produse și documente curriculare: planuri cadru, planuri de învățământ, standarde de pregătire profesională, programe școlare/curriculum, manuale școlare, auxiliare didactice. Alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module.
2. Proiectarea activității didactice: elaborarea planificării calendaristice, proiectarea lecțiilor/activităților didactice.

b. Strategii didactice utilizate în procesul de instruire. Strategii și modalități de integrare în lecție a activităților cu caracter practic – aplicativ.

1. Strategii didactice. Definiții, Caracterizare. Tipologie.
2. Metode de învățământ: descriere, exemple de utilizare a diferitelor metode de învățământ în cadrul lecției. Metode și tehnici didactice interactive: descriere, exemple de aplicare a metodelor și tehnicilor didactice interactive în cadrul diferitelor tipuri de lecții.
3. Forme de organizare a instruirii. Forme de organizare a activității didactice. Lecția, unitate didactică fundamentală: definiție, evenimentele lecției, tipuri și variante de lecții.
4. Mijloace de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare. Funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ. Clasificarea și caracteristicile mijloacelor de învățământ. Mediul de instruire. Cerințe în organizarea mediului de instruire.

c. Evaluarea rezultatelor școlare

1. Evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ. Funcțiile evaluării. Formele evaluării. Obiectivele evaluării. Proiectarea evaluării.
2. Metode și instrumente de evaluare. Metode și instrumente tradiționale de evaluare. Metode complementare/alternative de evaluare.
3. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare, avantaje și dezavantaje/limite în proiectare și utilizare.
4. Calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate.
5. Notarea școlară. Variabilitatea notării. Factori ai variabilității aprecierii și notării. Erori în evaluarea școlară/Efecte perturbatoare în apreciere și notare.

BIBLIOGRAFIE

1. Albulescu, I., Catalano, H. (coord.) Sinteze de pedagogie generală: ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II profesori de toate specializările Didactica Publishing House, București, 2020
2. Bocoș, M.-D. Instruirea interactivă Editura Polirom, Iași, 2013
3. Bocoș, M., Jucan, D. Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării: repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor Editura Paralela 45, Pitești 2019
4. Cucuș, C. Pedagogie, ediția a III-a revăzută și adăugită Editura Polirom, Iași, 2014
5. Cucuș, C. (coord.) Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, ediția a III-a revăzută și adăugită Editura Polirom Iași, 2009
6. Nițucă C., Stanciu T. Potolea, D., Necșu, I., Iucu, R.B., Pânișoară, I.- O. (coord.) Didactica disciplinelor tehnice Editura Performantica, Iași, 2006
7. Pregătirea psihopedagogică Manual pentru definitivat și gradul didactic II Editura Polirom, Iași, 2008
8. Radu I.T. Evaluarea în procesul didactic Editura Didactică și Pedagogică, 2008
9. Stoica A. (coord.) Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori Editura Prognosis, București, 2001
10. Stoica A. Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică. Humanitas Educațional, București, 2003
11. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare - Aria curriculară Tehnologii, Liceu tehnologic MEC, CNC, Editura Aramis Print, București, 2002
12. Curriculum național/programe școlare pentru disciplinele tehnologice în vigoare în anul susținerii concursului
13. Planurile-cadru, standardele de pregătire profesională în vigoare în anul susținerii concursului
14. "Programul Național de Dezvoltare a Competențelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)" MEN – CNCEÎP, București, 2008